

การอนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหงาว

องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว จังหวัดระนอง

ป่าชายเลนในพื้นที่ตำบลหงาวเป็นป่าชายเลนที่มีอยู่แห่งเดียวในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ซึ่งปัจจุบันมีสภาพเสื่อมโทรมและลดจำนวนลง เนื่องจากได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการทำเหมืองแร่ และประสบปัญหาประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่บุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเป็นที่ทำกิน ซึ่งสถานการณ์มีแนวโน้มส่อเค้าความรุนแรงมากขึ้น จนอาจทำให้พื้นที่ป่าชายเลนหมดสิ้นไปในระยะเวลาอันใกล้นี้ อันจะก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบนิเวศน์จนยากจะฟื้นฟู

วิธีใหม่

ในปี พ.ศ.2546 องค์การบริหารส่วนตำบลหงาวได้จัดทำโครงการ “การอนุรักษ์ป่าชายเลน” โดยความร่วมมือกับสำนักงานป่าไม้จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหงาว และกลุ่มลูกเสือชาวบ้านดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนให้กลับมาสมบูรณ์ดังเดิม

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน :
ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองระนอง

จังหวัด: ระนอง

ประชากร: 4,950 คน

พื้นที่: 133.071 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์ป่าชายเลนให้ประชาชนในเขตอบต.ทราบ
2. ประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานป่าไม้จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหงาว และกลุ่มลูกเสือชาวบ้านเพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินโครงการ
3. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ประโยชน์ที่ได้จากป่า โทษของการตัดไม้ทำลายป่า และการเลี้ยงปูทะเลในป่าชายเลน
4. ระดมอาสาสมัครลูกเสือชาวบ้านและประชาชนทั่วไปร่วมปลูกป่าชายเลนจำนวน 700 ไร่ในวันสำคัญ เช่น วันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม วันปียมหหาราช 23 ตุลาคม เป็นต้น
5. จัดอบรมและส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปูทะเล (ปูดำ) ให้กับชาวบ้านในพื้นที่

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต.หงาวสนับสนุนงบประมาณจำนวน 344,046 บาท
2. ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหงาวสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้

การระดมทุน

1. ประชาชนบริจาคเงินเพื่อสนับสนุน อาหารกลางวันแก่ผู้มาร่วมปลูกป่าชายเลน

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. พันธุ์กล้าไม้ จำนวน 10,000 ต้น

บุคลากร

1. วิทยากร 2 คนจากสำนักงานป่าไม้จังหวัด อบรมประชาชน
เรื่องป่าชายเลน
2. วิทยากร 2 คนจากสำนักงานประมงจังหวัด อบรมประชาชน
เรื่องการเลี้ยงปูดำ
3. ลูกเสือชาวบ้านและชาวบ้านในพื้นที่จำนวน 200 คนเป็น
อาสาสมัครปลูกป่าชายเลน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2546	ประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนทราบและขอ ความร่วมมือในการปลูกป่าจากประชาชน	อบต.
กรกฎาคม 2546	ประชุมระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานป่าไม้จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลน ตำบลหงาว และกลุ่มลูกเสือชาวบ้านเพื่อขอความ ร่วมมือในการดำเนินโครงการ	อบต./สำนักงานป่าไม้ จังหวัด/สำนักงานประมง จังหวัด/ศูนย์อนุรักษ์ป่า ชายเลนตำบลหงาว/ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน
	จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ป่าชายเลน ประโยชน์ที่ได้จากป่า โทษ ของการตัดไม้ทำลายป่า	อบต./สำนักงานป่าไม้ จังหวัด
	จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการเลี้ยงปู ทะเลในป่าชายเลน	อบต./สำนักงานประมง จังหวัด
	จัดหาพันธุ์ไม้มาปลูก	ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลน ตำบลหงาว
12 สิงหาคม 2546	ระดมอาสาสมัครลูกเสือชาวบ้านและประชาชน ทั่วไปร่วมปลูกป่าชายเลนในวันแม่แห่งชาติ	อบต./อาสาสมัคร/ ประชาชนในพื้นที่
ตุลาคม 2546	ดำเนินการเลี้ยงปูทะเลในพื้นที่ 100 ไร่	ประชาชนในพื้นที่
23 ตุลาคม 2546	ระดมอาสาสมัครลูกเสือชาวบ้านและประชาชน ทั่วไปร่วมกันปลูกป่าในวันปิยมหาราช	อบต./อาสาสมัคร/ ประชาชนในพื้นที่

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานป่าไม้จังหวัด

ผู้ร่วมคิดและดำเนินโครงการ เป็นวิทยากรในการจัดอบรมให้
ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการอนุรักษ์ป่าและจัดหากล้าไม้เพื่อ

เตรียมปลูกป่า

ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหงาว	ร่วมดำเนินโครงการ และจัดหาพันธุ์ไม้
สำนักงานประมงจังหวัดระนอง	เป็นวิทยากรในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการเลี้ยงปูทะเลในป่าชายเลน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองระนอง	ตรวจตราพื้นที่ป่าชายเลนและคุ้มครองหน่วยงานที่ทำหน้าที่อนุรักษ์
กลุ่มพลังมวลชน (ลูกเสือชาวบ้าน)	ร่วมกันปลูกป่าชายเลน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของตนเอง จึงปล่อยให้ป่าชายเลนถูกบุกรุกเป็นบริเวณกว้าง
2. สภาพป่าชายเลนเสื่อมโทรมลง และมีจำนวนลดน้อยลง

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชน กลุ่มมวลชน ส่วนราชการ และอบต. ร่วมมือร่วมใจปลูกป่าชายเลนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สามารถคืนความอุดมสมบูรณ์กลับสู่ป่าชายเลนแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ
2. พลังมวลชนในพื้นที่ช่วยตรวจตราดูแลการบุกรุกป่าชายเลนของส่วนรวม ลดการบุกรุกป่าลงจนไม่มีการบุกรุกอีก
3. ประชาชนเริ่มหันมาทำอาชีพเลี้ยงปูทะเลในพื้นที่ 100 ไร่ตามเป้าหมายที่วางไว้

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. เกิดการบุกรุกทำลายป่า	1. ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงผลกระทบของการทำลายป่าชายเลน
2. หน่วยงานที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ถูกคุกคามจากผู้มีอิทธิพล	2. ประสานกับหน่วยงานป่าไม้ ฝ่ายปกครอง และตำรวจในพื้นที่เพื่อตรวจตรา ปราบปราม และจับกุม
3. งบประมาณมีจำกัด	3. เพิ่มงบประมาณในโครงการประจำปี และขอการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชนและประชาชน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความมุ่งมั่นในการดำเนินโครงการของ อบต.
2. ความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะหน่วยงานราชการ กลุ่มพลังมวลชนและประชาชนในพื้นที่

3. ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ ความเหมาะสมของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

การนำโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้บังเกิดผลแก่ชุมชน ประการแรก อบต.ต้องมีศักยภาพในการบริหารจัดการด้านบุคลากรและงบประมาณ ประการที่สอง หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนและประชาชนควรให้ความร่วมมือ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. ภาวะผู้นำและศักยภาพในการบริหารจัดการของคณะผู้บริหารของอบต.
2. ความร่วมมือในการดำเนินโครงการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเงินทุนสนับสนุนที่เพียงพอ

บทเรียนที่ได้รับ

1. การดำเนินโครงการให้สำเร็จลุล่วงนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อีกทั้งผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องอดทน เสียสละและต้องมีปัจจัยด้านเงินทุนสนับสนุนเพียงพอ
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ประชาชนต้องมีจิตสำนึกในการแก้ไขร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายชาญชัย วีรดิสุทธิพร
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว
ที่อยู่ : หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
โทรศัพท์ : (077) 848-301
E-mail address : m71701@hotmail.com

ชื่อ-นามสกุล : นายสามารถ พันซัง
ตำแหน่ง : ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว
ที่อยู่ : หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
โทรศัพท์ : (077) 848 -301

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบลหนอง
สถานที่ตั้ง	หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลหนอง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000
ขนาดพื้นที่	133.071 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,947,182.97 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	6,278,625.26 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	17 คน 5 คน พนักงานท้องถิ่น 12 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	4,950 คน
จำนวนครัวเรือน	893 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร (ข้อมูลจาก สำนักงานสถิติจังหวัดระนอง)	รายได้เกิน 500,000 บาท ขึ้นไปจำนวน 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.12 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 68 ครัวเรือน คิด เป็นร้อยละ 7.61 รายได้ตั้งแต่ 11,000-19,999 บาท จำนวน 134 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.01 รายได้ตั้งแต่ 20,000- 29,999 บาท จำนวน 140 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.68 รายได้ตั้งแต่ 30,000- 49,999 บาท จำนวน 63 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 7.05 รายได้ตั้งแต่ 50,000 - 99,999 บาท จำนวน 172 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.26 รายได้ตั้งแต่ 100,000 -499,999 บาท จำนวน 63 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.05
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	อบต.อยู่ในเขตตำบลหนอง ได้รับการยกฐานะจาก สภาตำบลเมื่อ พ.ศ.2540 มีหมู่บ้าน 5 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ทำสวน